

Základní škola Nižbor, okres Beroun

Školní 25, 267 05 Nižbor

Tel. +420 725 956 383, IČO 75030047

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Školní družina při Základní škole Nižbor, okres Beroun

Adresa: Školní 25, 267 05 Nižbor

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 75030047

IZO: 113 100 345

Kolektiv vychovatelů: 3 kvalifikované vychovatelky

Kapacita ŠD: 3 oddělení, nejvyšší počet žáků ve školském zařízení: 75

Provoz ŠD: 6.30 – 17.00

Platnost: od školního roku 2023-2024

Školní družina na Základní škole Nižbor je

- důležitý výchovný partner rodiny a školy,
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí včetně dětí s SVP,
- hraje důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů,
- je místem pro radost a odpočinek po vyučování.

II. NÁŠ CÍL

- vychovávat děti k smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplňování volného času
- podporovat ohleduplné vztahy k lidem i k přírodě, rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat druhého
- respektovat individuální schopnosti a dovednosti dětí
- vytvářet přátelské klima a příjemné prostředí

III. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi.

1. **Kompetence k učení:** učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení. Rozvíjí se prostřednictvím aktivit, jako jsou výlety a exkurze, návštěvy divadel, muzeí a galerií, hraní společenských her, čtení knih a časopisů, práce s počítačem a dalšími technologiemi.
2. **Kompetence k řešení problému:** všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje. Rozvoj prostřednictvím aktivit, jako jsou projektové práce, řešení úkolů a hádanek, hraní her, které vyžadují myšlení a kreativitu apod.
3. **Komunikativní kompetence:** ovládá řeč, bez ostychu vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, kultivovaně komunikuje s vrstevníky i dospělými. Zná pravidla slušného chování, dokáže poděkovat a slušně požádat, umí zdravit. Rozvoj prostřednictvím aktivit, jako jsou diskuse, debaty, práce v týmu, hraní divadelních her a čtení pohádek a příběhů.
4. **Kompetence personální a sociální:** samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, ubližování, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. Rozvoj prostřednictvím aktivit, jako jsou např. spolupráce na společných projektech, hraní her, které vyžadují spolupráci a řešení konfliktů.
5. **Kompetence činnostní a občanské:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na své osobní zdraví i druhých. Zahrnuje schopnost samostatně pracovat, být zodpovědný a angažovat se v životě své komunity.
6. **Kompetence k trávení volného času:** orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Čísla 1-6 v plánu označují, které kompetence jsou danou aktivitou rozvíjeny nebo posilovány- tedy jakých cílů chceme danou činností dosahovat.

IV. POŽADAVKY PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování pedagogiky volného času.

- požadavek pedagogického ovlivňování způsobu trávení volného času,
- požadavek dobrovolnosti,
- požadavek zajímavosti a zájmovosti,
- požadavek aktivity,
- požadavek citlivosti a citovosti,
- požadavek seberealizace,
- požadavek spolupráce s třídními učiteli jednotlivých tříd a s rodiči žáků.

V. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná činnost

je dána týdenní skladbou zaměstnání organizovanou ŠVP ŠD Člověk a jeho svět, obsahuje aktivity zájmového nebo tělovýchovného charakteru a také aktivity odpočinkové.

Průběžná činnost

zahrnuje spontánní aktivity žáků venku, ve třídě, klidové činnosti po obědě, individuální hry, poslechy, četba, video, stolní hry, ale i aktivní odpočinek (rekreační činnosti, závodivé hry při pobytu venku, apod.)

Příprava na vyučování

prolíná všemi činnostmi.

Průběžnou, pravidelnou, příležitostnou ve formě didaktických her, tematických vycházek, všech činností, jimiž se upevňují poznatky ze školy; domácí úkoly vypracovávají žáci po dohodě se zákonnými zástupci.

Příležitostné akce

přesahují rámec jednoho oddělení, jedná se např. o besedy, besídky, výlety, soutěže, nácvik programů, výrobu dárečků

VI. ČASOVÝ PLÁN

Je zpracován na dobu vzdělávacího období na prvním stupni ZŠ (5 let). Každoročně jsou žáci motivováni k činnosti vždy jinak tematicky zaměřenou celoroční hrou.

Obsahuje výběr možných činností, ze kterých mohou volit podle aktuálního složení dětí ve skupině a podle zájmu dětí. Je zaměřen podle ročního období, svátků, akcí školy a obce i momentální situace ve světě. Časový plán je možné průběžně upravovat, doplňovat a hledat cesty ke kvalitnějším výsledkům.

VII. SEZNAM TÉMAT

Každý školní rok je školní rok je věnován jinému tématu:

- **Soutěž o poklad piráta Jerry Flinta**
- **Z pohádky do pohádky**
- **Cesta kolem světa**
- **Máme rádi zvířata**
- **Cestujeme strojem času**

Ke stálým akcím školní družiny patří každoročně např. zájezdy do kina a divadla, 3x ročně výlet za historií, čarodějnický rej, maškarní ples, beseda nebo tvořivá dílna, podpora dětí trpících CF, foto nebo výtvarná soutěž a soutěže ve sběru papíru nebo charitativní burza.

Vzdělávací program ŠD vychází také ze čtyř základních pilířů učení, které formulovala organizace OSN pro vědu, výchovu a kulturu u UNESCO:

Učit se znát

- získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, analyzovat je, dávat je do souvislostí, řešit problémy.

Učit se „jak na to“

- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat.

Učit se žít společně

- rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti, osvojit si pravidla společenského chování, rozvíjet empatii společně řešit problémy, pracovat jako člen týmu.

Učit se být

- rozvíjet vnitřní kvality jedince, budovat jeho hodnotový systém, pěstovat zdravý životní styl.

Tematické rozvržení činností:

Po sloučení všech oddělení školní družiny si děti mohou vybrat ze tří nabídek, které si pro ně vychovatelky předem připravily (výtvarná činnost, hudebně instrumentální činnost, soutěžní, sportovní, pracovní, čtenářská apod.)

Každý měsíc tři pondělky jsou věnovány celoroční hře, jsou to soutěže smíšených družstev a hry jsou koncipovány tak, aby se zapojily všechny děti a každý mohl ukázat své schopnosti a dovednosti. Poslední pondělí je věnován společnému výletu nebo kulturnímu programu.

	11:30 – 13:15	13:15 – 14:45	14:45 – 16:00	16:00 – 17:00
PO	Volná hra dle zájmu dětí, odpočinkové aktivity	Tvořivé dílny (mezidružinové)	Pobyt na čerstvém vzduchu – školní hřiště	Příprava na vyučování, volná hra
ÚT	Volná hra dle zájmu dětí, odpočinkové aktivity	Celoroční mezidružinová hra / výlet, kino, divadlo...	Pobyt na čerstvém vzduchu – školní hřiště	Příprava na vyučování, volná hra
ST	Volná hra dle zájmu dětí, odpočinkové aktivity	Aktivity na panské louce	Pobyt na čerstvém vzduchu – školní hřiště	Příprava na vyučování, volná hra
ČT	Volná hra dle zájmu dětí, odpočinkové aktivity	Zájmová činnost v rámci oddělení ŠD	Pobyt na čerstvém vzduchu – školní hřiště	Příprava na vyučování, volná hra
PÁ	Volná hra dle zájmu dětí, odpočinkové aktivity	Turistická vycházka do okolí	Pobyt na čerstvém vzduchu – školní hřiště	Příprava na vyučování, volná hra

Tematický plán obsahuje sloupeček s tématem, formou a s klíčovými kompetencemi, které danou činností rozvíjíme. Abychom nemuseli opakovaně popisovat jednotlivé kompetence, máme je očíslované a v tabulce uvádíme pouze číslo, které dané kompetenci náleží

	Forma	Klíčové kompetence	Cíle
Učit se znát	Výlety za historií, do přírody, soutěže v rámci celoroční hry (kvízy, kimovky, soutěže vědomostní, zručnosti a umění) Sledování filmů, čtení a besedy. Všeobecný přehled o regionu (spolupráce s OÚ, a zájmovými organizacemi obce Nižbor)	1, 2	Vzbudit v dětech zdravou zvědavost, zájem o všeobecné dění v regionu. Zapojení dětí do života obce a vybudování vztahu k rodnému kraji a vlasti
Učit se „jak na to“	Rozdělení do družstev, dělba práce a spolupráce ve skupině. Řešení problémů při hrách a volné hře, hry zaměřené na komunikaci. Hry kde podle čtených instrukcí se řeší úkoly.	1, 2, 3, 4	Umět vést tým, umět se podřídit, umět prosadit svůj názor, umět přijmout jiný názor. Řešit konflikty dohodou, umět povzbudit. Umět řešit a tvořit z manuálu.

Učit se žít společně	Charitativní akce (větrníky pro cystickou fibrózu). Sběr papíru, burza pro potřebné. Besedy zaměřené na rozmanitost mezi lidmi, multikulturní besedy, soutěže a filmy.	3, 4	Umět podat pomocnou ruku kamarádům, pomoc potřebným, umět pochopit zákonitosti ve společnosti, v přírodě i v malém kolektivu.
Učit se být	Poučit se při čtení vhodného textu, poučit se ze života známých osobností a jejich cesty za úspěchem. Podpora sebevědomí při hrách zaměřených na klima ve skupině a umění sebehodnocení (každý umí něco jiného, každý je dobrý v něčem jiném) Pravidelnou sportovní, turistickou činností a pobytem na čerstvém vzduchu pěstování zdravého životního stylu.	3, 4, 5, 6	Vychovat zdravě sebevědomou osobnost, která zná své schopnosti a dokáže je prezentovat a rozvíjet. Vytvořit kladný vztah ke zdravému životnímu stylu (sport, otužování, pobyt na čerstvém vzduchu)

VIII. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Vychovatelka má plné pedagogické vzdělání. Povinností vychovatelky je dále se vzdělávat v akreditovaných kurzech nebo samostudiem. Vychovatelka během celého pedagogického působení probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci. Rozvíjí sociální kompetence (zdravé sebevědomí, sebejistotu, přizpůsobivost v sociální skupině, schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot).

IX. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní družina má k dispozici tři učebny s částí uzpůsobenou ke hraní. Je vybavena pomůckami, stolními hrami, příruční knihovnou. Za špatného počasí má možnost využít učebny s interaktivní tabulí a počítačem, dále pak sokolovnu, která se nachází mimo budovu školy.

Pro pobyt venku máme k dispozici areál školy- školní dvůr s umělým povrchem a zatravněnou plochou, pískoviště atd. Na vycházky chodíme na místní fotbalové hřiště, do okolních lesů, do Keltského hradiště nebo jen tak prozkoumáváme okolí naší školy. ŠD také občas využívá dětské hřiště s prolézačkami u sokolovny.

X. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Výchovná péče o děti se SVP ve školní družině je poskytována v souladu s Individuálním vzdělávacím plánem (IVP), který je vypracovaný školským poradenským zařízením. IVP stanovuje konkrétní podpůrná opatření, která jsou žákovi poskytována ve školní družině.

Mezi podpůrná opatření, která mohou být poskytována dětem se SVP a mimořádně nadaným ve školní družině, patří:

- poskytování příležitostí včetně speciálních pomůcek a vybavení k rozvoji jejich specifických dovedností a nadání,
- individuální přístup ke každému dítěti a vytváření takových podmínek, které pomohou v rozvoji žáka,
- poskytování podpory při plnění úkolů, které jsou pro žáka náročné.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

XI. STANOVENÍ PODMÍNEK BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

V rámci prevence rozvoje negativních jevů a bezpečnosti žáků

- předcházíme únavě žáků vhodnou strukturou režimu s dostatkem relaxace a aktivního pohybu,
- pitný režim je zajištěn po celou dobu provozu školní družiny,
- všechny využívané prostory jsou v souladu s platnými hygienickými normami, probíhá pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti,
- děti jsou průběžně a včas poučovány a seznamovány s řády školy a s bezpečností při činnostech školní družiny,
- vychovatelka je proškolená v dovednosti poskytovat první pomoc, lékárnička je umístěna na dostupném uzamykatelném místě,
- vytváříme pohodové prostředí, příznivé sociální klima, předcházíme všemi prostředky výskytu všech sociálně patologických jevů

XII. EVALUAČNÍ PLÁN

Vnitřní: spočívá v průběžném sebehodnocení práce vychovatelky.

Vnější: provádí vedení školy, zřizovatel a Česká školní inspekce, ale také rodiče formou anket a dotazníků.

XIII. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje na základě písemné přihlášky (zápisního lístku) ředitelka školy. Školní družina je předem určená pro žáky 1. až 3. ročníku, následovně z vyšších ročníků až do naplnění kapacity ŠD. Rozhodnutí o nepřijetí do ŠD vydá ředitelka školy.

V případě naplnění kapacity a přihlášení dalšího žáka 1. až 3. ročníku v průběhu školního roku, bude vyřazován žák z nejvyššího ročníku dle rozhodnutí ředitelky školy.

Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu jeho docházky a způsobu odchodu z družiny i zmocnění k vyzvedávání žáka. Veškeré informace i změny na zápisním lístku musí být podepsány zákonným zástupcem na obou stranách.

XIV. PRŮBĚH A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

Žák se účastní vzdělávání a činností v ŠD od jeho přijetí na základě zápisního lístku, a to v ranní družině (pokud je přihlášen) a dále v době po ukončení vyučování do doby odchodu dle písemného sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky.

Docházka do ŠD končí s ukončením školního roku, v průběhu roku odhlášením žáka zákonným zástupcem nebo vyloučením žáka ze ŠD rozhodnutím ředitelky školy a to při závažných a opakovaných výchovných problémech (zápisy z jednání se zákonnými zástupci) případně při neuhrazení úplaty za pobyt ve školní družině stanoveným předpisem.

Podrobné podmínky odstavců XIII. – XIV. určuje platný Provozní řád školní družiny.

XV. EKONOMICKÉ PODMÍMKY

Finanční prostředky, hrazené zákonnými zástupci žáka ŠD, jsou vedeny na zvláštním účtu školy a na základě vnitřního předpisu zřizovatele jsou rozděleny na:

- obnovu vybavení materiálního vybavení ŠD
- spotřební materiál pro činnost ŠD
- výlety a kulturní představení pro žáky ŠD

V Nižboru dne 5. 9. 2023

Mgr. Ivana Vrbková, ředitelka školy